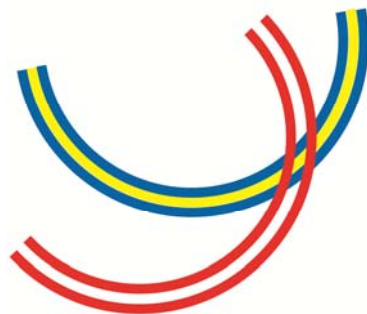

Efteruddannelse På Tværs

Förutsättningar och Möjligheter

Denna rapport är en del av ett "mikroprojekt" inom programmet Interreg IVA-ØKS.

Partnerskapet i projektet bestod av ett samarbete mellan Voksen Pædagogisk Center i Københavns Kommune, Vuxenutbildningen i Helsingborgs stad samt Vuxenutbildningen i Svalövs kommun.

KØBENHAVNS KOMMUNE

HELINGSBORG

SVALÖVS KOMMUN
-ETT STRÅ VASSARE

Bakgrunden till projektinitiativet ligger i ett gediget intresse i vuxenutbildning och samarbete i Öresundsregionen. Projektpartnarna anser sig veta för lite om varandras vuxenutbildningssystem och ser outnyttjad potentialer i den gemensamma utbildnings- och arbetsmarknaden i regionen.

För att få till stånd någon slags avstamp mot ett fortsatt utvecklingsarbete ansåg projektpartnarna att pendlarna på något sätt måste undersökas och komma i dialog med. Hur ska man gå tillväga?

Likaså behövs en enklare beskrivning av de olika vuxenutbildningssystemen och vilka möjligheter och utmaningar som ett eventuellt kommande samarbete skulle innebära.

Viktigt för en eventuell fortsättning inom området blev också att skapa ett nätverk av intressenter och i tät dialog med dess medlemmar försöka få reda på drivkrafter, behov, möjligheter och utmaningar i Öresundsregionen inom området vuxenutbildning/efteruddannelse.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA

ÖRESUND - KATTEGAT - SKAGERRAK

Pendlarna

Gruppen pendlare i Öresundsregion är relativt okänd. Det enda man med säkerhet vet är de rapporter om skattekort utfärdade i Danmark för personer boende i Sverige, och därmed kan man få ett någorlunda exakt tal på hur många de är. Därmed är de många olika faktorer som är okända om gruppen och några av dess skulle vi vilja ha svar på med vår undersökning.

Målgrupper

Tanke med projektet var att fokusera på de som arbetade inom områdena handel och service. Detta var, ansåg vi, en grupp med många kortutbildade och som kanske visste mindre om efteruddannelse-möjligheterna i Danmark.

Strategier

Initialt försökte vi få tag i pendlare inom vår målgrupp via olika arbetsgivare. Detta visade sig vara ett ganska besvärligt och långsamt arbete utan nämnvärda resultat, så den processen övergavs ganska snabbt. Då gruppen pendlare som helhet är väldigt spretig var det svårt att få en enhetlig strategi att nå dom, förutom pendlingsvägarna. Detta blev därmed också vårt nya fokus och det som vi framgångsrikt arbetade vidare med.

Ett mindre antal intervjuer med arbetstagare inom vår målgrupp i Danmark har fokus vad gäller insamling av undersökningsmaterial vänts till pendlarnas transportsätt/resvägar, och i vårt fall blev det tågpendlare och färjependlare.

Då vara partner på svenska sida är verksamma inom vuxenutbildning ansåg vi att även undersöka potentiella/kommande pendlare i utbildningsaktiviteter skulle vara vårt projekt till gagn.

Genomförande

Insamlingen av data genomfördes främst genom att dela ut flyers, se bild 1, om att delta i vår undersökning genom att fylla i en webbenkät. Detta gjordes på 8 tågresor från Malmö till Kastrup morgonen den 31 mars och vid färjepåstigning i Helsingborg morgonen den 17 april. Totalt delades det ut 2500 flyers på tågen och 500 flyers vid färjorna.

Som del av vår strategi använde vi oss av ett morot/gulerod för att få pendlarna att delta, chansen att vinna ett presentkort på en middag i Köpenhamn/Helsingør.

Det har även delats ut liknande flyers på arbetsplatser i Köpenhamnsområdet

De försök som gjorts med att intervjua pendlare har oftast inte blivit speciellt bra. Problemet är att få folk att vara motiverade till att komma dialog med oss samt avsaknad av tid hos dem som vi vill intervjua.

Som en del av genomförandet har även pendlarföreningarna i Malmö samt Helsingborg kontaktas utan någon större framgång.

Bild 1 –Flyer

Bild 2 – Vinnare tåg

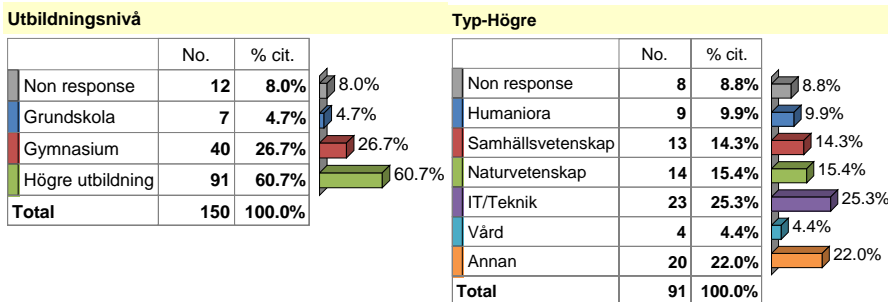

Bild 3 – Vinnare färja

Resultat

Intentionen med vår undersökning var aldrig att få ett representativt urval avseende gruppen pendlare i Öresund, utan att prova strategier och se om intressanta fakta kom fram. Totalt har vi fått in 272 svar från vår undersökning och materialet är mycket mera omfattande än förväntat. Vi har en svarsfrekvens på ca 5% i undersökningen, vilket gäller även om man delar upp det i olika grupperingar såsom tåg, färja, arbetsplatser, vilket är både intressant och förundrande.

Av de som har svarat är 150 pendlare och 122 potentiella pendlare, 88 män & 194 kvinnor och 196 av dem har sagt att vi får kontakt dem igen för ytterliggare information. Resultaten som kommer att redovisas framöver är baserat på gruppen arbetspendlare där medelåldern är 35,5 år (medianen 31 och Std. Dev. 10,26).

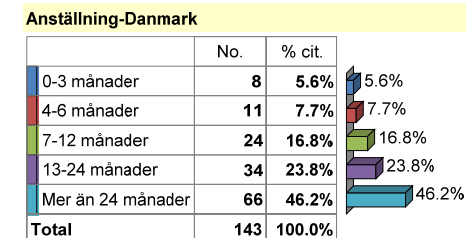

Annan i tabellen "Typ-Högre" består bl.a. av 6 ekonomer men i övrigt spridda ämnesområden.

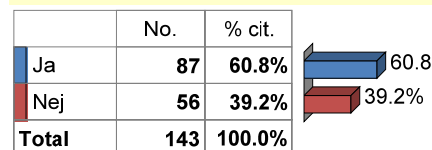
Gällande utbildningsnivå på de som har svarat på vår undersökning kan sägas att den är förhållandevis hög och vår intention att nå dem med lägre utbildning kanske därmed inte riktigt infrias. Det kan såklart ha många olika förklaringar men några kan bland annat vara tillgång till dator på arbetsplatsen, teknikvana etc.

Resultat forts.

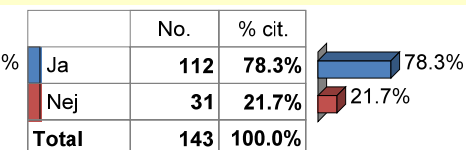
Av dem som har deltagit i vår undersökning är det en ganska stor andel som har haft anställning i Danmark en längre tid. Detta kan möjligt påverka svaren i vår undersökning.

Jobb-Danmark

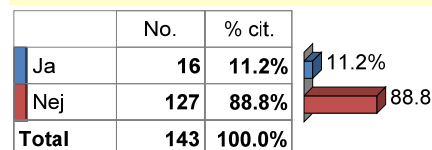

Jobb-Sverige

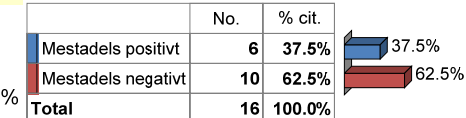

På frågorna om man har haft arbete tidigare både i Danmark och Sverige är det en övervägande majoritet som svara ja i båda fallen. Det är endast 23 personer, dvs. 16 %, som har sitt första arbete i DK, medan dom som har haft arbete tidigare i DK har också haft arbete tidigare i SV

Särbehandlad

Typ-Särbehandlad

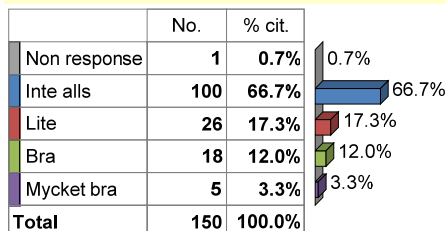
På frågan om man känner sig särbehandlad på sin arbetsplats är det en övervägande majoritet som säger nej och det får anses som väldigt positivt för regionens arbetsmarknad och dess integration. Av dem som känner sig särbehandlade anser sig merparten vara negativt särbehandlade.

Resultat forts.

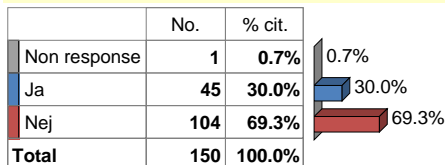
Frågan kring kännedom om det danska systemet för efterutbildning är av största intresse för vår undersökning och vårt projekt. Här var det som vi befara- de, att den undersökta gruppen har väldigt lite till ingen kän- nedom alls om detta system.

Även om vår undersökning inte representativ för hela gruppen arbetspendlare anser vi oss genom detta få belägg för att kunna arbeta vidare med frågor av Efterud- dannelseskarraktär i Öresundsregionen.

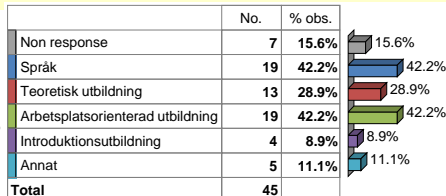
Systemkännedom-Efterutbildning

Vidareutbildning

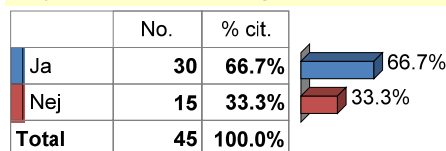
Typ-utbildning

Vad gäller vidareutbildning/efterutbildning i sitt nuvarande arbe- te är det nästan en tredjedel som anser sig behöva detta. Vilken typ av utbildning som behövs skiljer sig ganska mycket åt.

Av dem som anser sig behöva utbildning blir två tredje delar erbjudna detta av sina arbetsgi- vare.

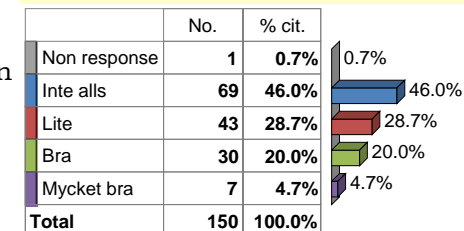
Erbjuden-Vidareutbildning

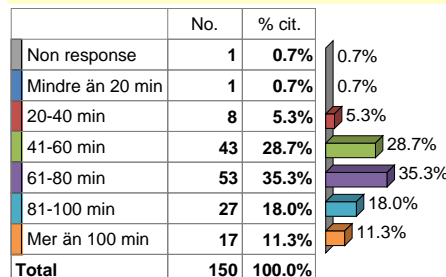
Resultat forts.

Över hälften av alla som deltagit i vår undersökning har sagt sig vara intresserade av att byta karriär samtidigt som ca bara en av tio känner till möjligheterna för detta i Danmark. Detta är både intressant och starkt knu- tet till frågorna om Efteruddan- nelsessystemet i Danmark vilket ger oss ytterligare belägg för att arbeta vidare med dessa frågor i kommande initiativ.

Kännedom-Byta karriär

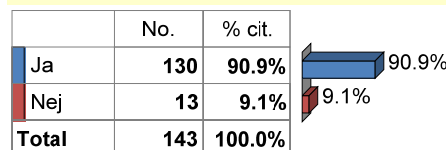

Restid

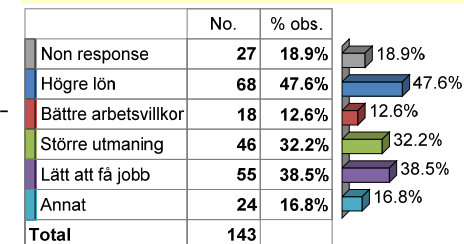
Av dom som har svarat på vår undersökning har merparten en restid till arbete på mellan 41 och 80 minuter.

Arbeta kvar i Danmark

En klart övervägande majoritet av undersökningsdeltagarna vill arbeta kvar i Danmark . Skälen till att man inte vill arbeta kvar i Danmark uppges främst vara för lång pendlingstid.

Varför arbeta i DK

På frågan om varför man arbe- tar i Danmark är inte helt över- raskande högre lön det vanligas- te svaret. Men även svar som större utmaning och lätt att få jobb får en höj svarsfrekvens.

Resultat forts.

Vår undersökning innehöll även en fråga om deltagarens tankar kring sig själv på den danska arbetsmarknaden som skulle besvaras med fritext. Här har vi fått in 101 svar, vilket innebär en väldigt stor mängd information som vi inte hinner bearbeta i detta projekt. Exempel på svar är:

”Det är otroligt att man i Danmark hela tiden erbjuder vidareutbildning/ efteruddannelse”

”Rekrytering i Sverige är mer styrd av formella kompetenser än som i Danmark av reella kompetenser”

”Jag hade hellre blivit i Sverige, om det funnits samma möjligheter på den svenska arbetsmarknaden”

”Mycket bra så länge pendlingen funkar – Kanske svårare när man har familj”

Bild 4 – Seminariedag

Arbetsgivarna

Generellt kan sägas att arbetsgivarna har varit positiva till det vi gör och de gärna ville hjälpa till genom att svara på frågor om deras anställda från andra sidan av Øresund. Dock är vår erfarenhet att när det gäller att återkomma med allt från svar på frågeformulär till tid för intervjuer slutar både engagemang och kommunikation. Undantag finns dock och bland annat kan nämnas Stadium Fields och SAS Radisson. Totalt har ett 30-tal arbetsgivare/arbetsplatser kontaktats.

Vuxenutbildning och Efteruddannelse

En av bakgrunderna till att vi genomfört vår undersökning är skillnaderna mellan Sverige och Danmark avseende utbildningssystemen för vuxna. Nedan redovisar vi kort hur dessa system ser ut.

Danmark

Den politiske interesse for voksenuddannelsesområdet var i 1990'erne betydelig og har resulteret i en reform af voksenuddannelserne. Reformen har som mål at give voksne øgede muligheder for at forbedre deres erhvervsmæssige og personlige kompetence ved at styrke sammenhængen, fleksibiliteten og overskueligheden i uddannelsessystemet, herunder at forbedre den enkeltes muligheder for meritoverførsel både nationalt og internationalt. Samtidig er der indført ændrede støtteformer for uddannelse og efteruddannelse.

Vuxenutbildning och Efteruddannelse forts.

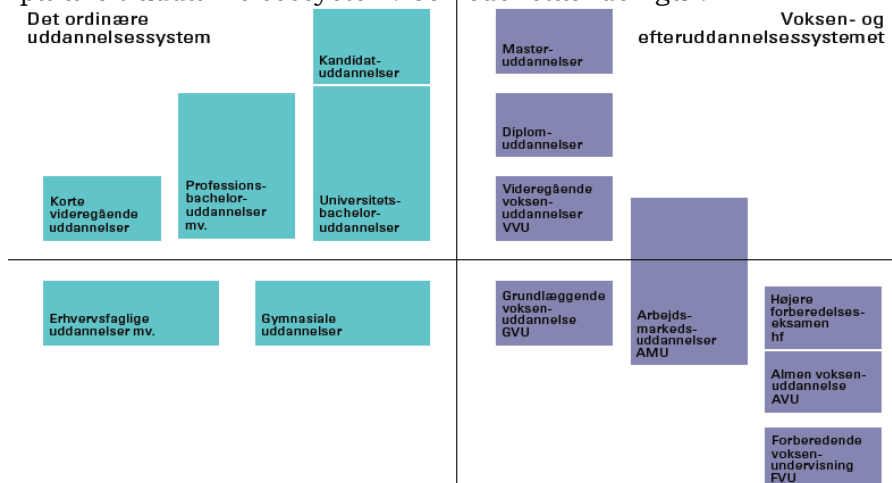
De formelt kompetencegivende voksen- og efteruddannelser kan opdeles i almene og erhvervsrettede uddannelsesprogrammer. De almene voksenuddannelser består blandt andet af: Forberedende voksenundervisning (FVU), som har til formål at give voksne mulighed for at supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning og matematik. Almen voksenuddannelse (AVU), som er et tilbud til voksne over 18 år om at forbedre deres kundskaber i en række almene fag, for eksempel dansk, matematik og samfundsfag. AVU kan afsluttes med prøver, der svarer til folkeskolens 9. og 10. klasse. Hf-enkeltfag, som har til formål, at voksne kursister opnår almindelig viden og kompetencer, der danner grundlag for videre uddannelse eller øger kursisternes muligheder på arbejdsmarkedet. Hf-enkeltfag kan afsluttes med prøver, der svarer til de gymnasiale niveauer.

De erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser omfatter blandt andet: Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU), som består af cirka 3.000 forskellige arbejdsmarkedsuddannelser og udvalgte enkeltfag fra erhvervsuddannelser, der fører til en selvstændig kompetence i forhold til at udføre ufaglærte og faglærte jobfunktioner. Voksenerhvervsuddannelser, som er særlige voksenforløb på de ordinære erhvervsuddannelser. Grundlæggende voksenuddannelse (GVU), som er den ramme, hvori tidligere uddannelse og relevant erhvervs erfaring suppleret med blandt andet erhvervsuddannelseselementer og AMU-kurser stykkes sammen til en formel erhvervsuddannelse.

Videreuddannelsessystemet for voksne (VFV), som blandt andet omfatter videregående voksenuddannelser (VVU) samt diplom- og masteruddannelser, giver kompetence på niveau med henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelser.

Undervisningsomfanget inden for forskellige typer af voksenuddannelse varierer fra ganske få timer til samlede fuldtidsundervisningsforløb af flere års varighed. Undervisningen er normalt på deltidsbasis og arbejder resten af tiden. En del undervisning på åben uddannelse foregår i dag som fjernundervisning. Voksenuddannelserne kan være offentligt og/eller privat finansierede. På dele af det offentlige område er der indført et princip om delvis brugerbetaling. På visse uddannelser yder staten endvidere tilskud til forskning.

Efter- og videreuddannelsessystemet har i de seneste år gennemgået en strukturtilpasning, så uddannelsesniveauerne nu er direkte sammenlignelige med niveauer i de ordinære uddannelser i et parallelt uddannelsessystem. Se nedenstående figur.

Kilde: Undervisningsministeriets statistikpublikationer nr. 1 - 2008

Sverige

Den kommunala vuxenutbildningen finns i de flesta av landets kommuner och regleras främst i Skollagen och i Vuxenutbildningsförordningen. Utbildningen omfattar enskilda kurser som följer nationellt fastställda kursplaner. Härutöver kan kommunerna utarbeta lokala kursplaner efter lokala behov. Den kommunala vuxenutbildningen består av tre delar: Grundläggande vuxenutbildning, Gymnasial vuxenutbildning och Påbyggnadsutbildning.

Grundläggande vuxenutbildning

Utbildningen syftar till att ge deltagarna kunskaper motsvarande dem som barn och ungdomar får i grundskolan. Vuxna som har behov av grundläggande vuxenutbildning har rätt att delta, under förutsättning att man fyllt 20 år och är folkbokförd i en kommun. De ämnen som kan studeras är svenska eller svenska som andraspråk, engelska, matematik och samhällskunskap (kärnämnen). Även andra ämnen finns i utbildningen

Gymnasial vuxenutbildning

Gymnasial vuxenutbildning syftar till att ge deltagarna kunskaper motsvarande dem som utbildningen i gymnasieskolan ger. Behörig att delta i gymnasial vuxenutbildning är varje kommuninvånare som är bosatt i landet och i övrigt uppfyller föreskrivna villkor.

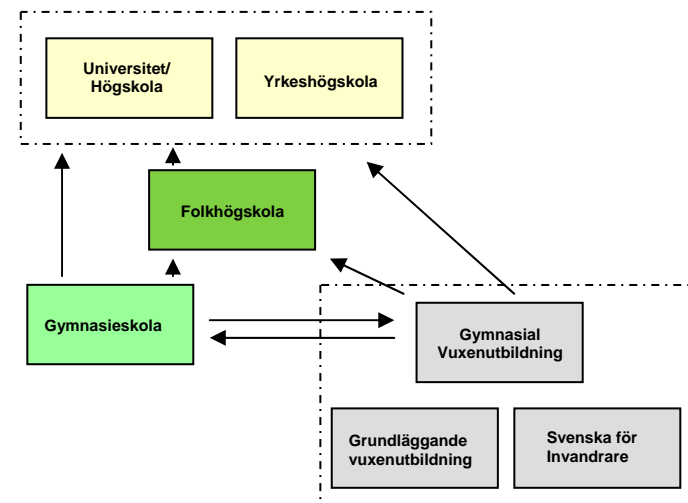
Man ska ha fyllt 20 år eller ha slutfört utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan. Vidare ska den sökande sakna eller ha brister i de kunskaper som kursen ska ge samt ha förutsättningar att följa kursen.

SFI

Svenska för invandrare (SFI) ger grundläggande utbildning i svenska språket och om det svenska samhället för vuxna som inte har svenska som modersmål. Syftet med utbildningen är att underlätta integrationen i samhället och inträdet på arbetsmarknaden.

Folkhögskolor

Folkhögskolorna har ingen centralt fastställd läroplan. Varje folkhögskola utarbetar sin egen profil och beslutar själv om sin verksamhet, som ofta är knuten till skolans inriktning. Den frihet som folkhögskolorna har att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil ger stora möjligheter för kursdeltagarna att påverka studiernas inriktning och innehåll efter förkunskaper, intressen och behov. Den allmänna kursen kan ge kompetens motsvarande grundskola eller gymnasieskola. Folkhögskolorna utfärdar inte betyg utan ger i stället studieomdömen. Folkhögskolan har en nedre åldersgräns på 18 år för de allmänna kurserna. Skolorna ger normalt företräde för sökande med kort tidigare skolutbildning

Avsteg

Vissa av projektets initiala intentioner har inte efterlevts. Målgruppen handel och service fick lämnas därhän för en bredare målgrupp, mycket pga. en ekonomisk kris som gjorde att intressenter från dessa arbetsgivaregrupper upphörde med att vara intresserade. En annan faktor visade sig vara att det var särskilt svårt att få tag i en enskild målgrupp, att få dom att vara motiverade till att delta i vår undersökning.

Slutsatser

Även om gruppen pendlare som undersökts i detta projekt inte kan anses representativ för hela regionen, anser vi oss dock kunna dra slutsatsen att kunskapen om utbildning/efteruddannelse för vuxna i Danmark, samt möjligheter till skifte av karriär, är starkt begränsade hos pendlarna i Öresundsregionen. Detta anser vi visar på de möjligheter och utvecklingspotential som finns i regionen pga. ländernas skillnader inom utbildningssystem och arbetsmarknader.

Fortsatt utvecklingsarbete

Projektet som genomförts under våren 2009 har gett många intressanta fakta/oplysninger som i sig kanske innebär mer frågor än svar på de olika saker som vi ämnade att undersöka.

De olika saker som vi har tagit fram under projektet kommer att komma till användning i ett nytt projekt som startar i augusti 2009. Projektet kommer att heta "Bättre möjligheter på arbetsmarknaden—Udvikling af voksenuddannelse i Øresundsregionen" (BMPA-UAVIØ). I detta nya projekt kommer vi arbeta med att skapa förutsättningar för de som ska ut på den regionala arbetsmarknaden och för de som redan är där.

Detta kommer att ske genom kompetensutveckling/efteruddannelse av nyckelpersoner som befattar sig med pendlare/potentiellt pendlare arbetskraft, systempåverkan för harmonisering av möjligheter samt utveckling av utbildningsinitiativ med fokus på regional arbetsmarknad vilka sker i samarbete mellan partners från båda sidor av Öresundsregionen.

Projektamn: Efteruddannelse på Tværs—
Förutsättningar och muligheder

Projektperiod: 2009-01-01 till 2009-06-30

Typ av projekt: Mikroprojekt inom Interreg
IVA-ØKS programmet

Projektpartners: Voksen Pædagogisk Center i
Københavns Kommune

Vuxenutbildningen i Helsingborg stad

Vuxenutbildningen i Svalövs kommun

Bild Helsingborg: Albin Wahlgren/albinfoto.se

För mera information om projektet och dess resultat samt kommande initiativ kontakta Johan Andersson på Voksen Pædagogisk Center i Københavns Kommune.

Tel: +45 32 68 73 37

E-post: johaana@kff.kk.dk

Web: www.vpckk.dk/InterregIVA/eupt.asp

Bild Öresundsbron: bridgephoto.dk